

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

BEBKA
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Gelenekten
Geleceğe
Akan Şehir
BURSA

YILDIRIM İLÇE RAPORU

bebka.org.tr

RAPORUN KAPSAMI

Bu rapor, kalkınma göstergelerinin ilçe düzeyinde takibi amacıyla Bursa ili Yıldırım ilçesine ilişkin doğal, sosyal ve ekonomik bileşenler yönünden değerlendirmeleri kapsamakta olup; ilçe, il ve bölge düzeyinde yürütülecek araştırma, analiz, strateji ve planlama çalışmalarına bütüncül bir kaynak oluşturması ve Ajans desteklerini yönlendirmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yararlanıcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Rapordaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak karar veren şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansına aittir. Raporda yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya taksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

İÇİNDEKİLER

1. YÖNETİCİ ÖZETİ	6
2. GİRİŞ.....	7
3. TARİH.....	7
4. İDARİ YAPI.....	7
5. DOĞAL YAPI.....	8
5.1. İklim.....	8
5.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı.....	8
5.2.1. Bitki Örtüsü	8
5.2.2. Arazi Kullanımı.....	9
6. SOSYAL YAPI	9
6.1. Nüfus ve Demografik Yapı	9
6.2. Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)	10
6.3. Eğitim	10
6.4. Sağlık	12
7. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI.....	12
8. ALTYAPI.....	13
8.1. Elektrik.....	13
8.2. Doğalgaz	13
9. EKONOMİK YAPI	13
9.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı	14
9.2. Tarım ve Hayvancılık	15
9.3. Sanayi	17
9.3.1. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)	18
10. GZFT ANALİZİ	19
11. SONUÇ.....	19

ŞEKİLLER

Şekil 1. Yıldırım İlçesinin İl İçindeki Konumu	7
Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri.....	8
Şekil 3. Corine 2018 Bursa İli Yıldırım İlçesi Alan Kullanımı Verileri	9
Şekil 4. Yıldırım İlçesi Nüfus Piramidi (2021)	10
Şekil 5. Yıldırım İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018).....	13
Şekil 6. Yıldırım İlçesi Doğalgaz Kullanımı (2014-2018).....	13
Şekil 7. Yıldırım İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2020)	14
Şekil 8. Yıldırım İlçesi Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı (2020).....	15
Şekil 9. Yıldırım' da İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2020)	18

TABLolar

Tablo 1. Yıldırım İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları (2016-2020)	9
Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SE-GE) Sıralaması.....	10
Tablo 3. Yıldırım İlçesi Eğitim İstatistikleri	11
Tablo 4. Yükseköğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2020-2021)	11
Tablo 5. Yıldırım İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında Tarım Alanları Dağılımı (Dekar)	15
Tablo 6. Yıldırım İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri(Ton)..	16
Tablo 7. Yıldırım İlçesinde Öne Çıkan Ürünlerin Üretim Miktarı ve Türkiye Payları	16
Tablo 8. Yıldırım İlçesi Hayvancılık Veriler (2021)	17
Tablo 9. Yıldırım İlçesi Tarımsal Veriler (2019)	17
Tablo 10. Yıldırım İlçesi Arıcılık Verileri (2021)	17
Tablo 11. Yıldırım İlçesi İpekböcekçiliği Verileri (2021)	17
Tablo 12. Yıldırım İlçesi KSS Verileri (2021)	18

KISALTMALAR

BAĞ-KUR: Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu

ÇKS: Çiftçi Kayıt Sistemi

SE-GE: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YER-SİS: Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması

GZFT: Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsat ve Tehditler

İLÇENİN KÜNYESİ

İlçe Adı	Yıldırım
İl Merkezine Uzaklık	Merkez ilçe
Yüzölçümü	399 km ²
Bitki Örtüsü	Orman v emaki, yarı doğal alanlar, yapay alanlar
Nüfus Sayısı (2022)	655.856
Çalışma Çağındaki Nüfus Oranı (2021)	%68,44
Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)	2. kademe
İlçede Üretimde Bulunan Sektörler	Tekstil, hazır giyim (bebe-çocuk giyim), oto yedek parça
İlçede Öne Çıkan Sektör	Sanayi ve tarım
İlçede Öne Çıkan Tarım Ürünü	Armut, şeftali, nektarin, ayva ve böğürtlen
Organize Sanayi Bölgesi	-
Küçük Sanayi Sitesi	2 adet (Otosansit ve Bıçakçı Çakıcı Testereci KSS)
İlçede Öne Çıkan Turizm Türü	Tarih, inanç, doğa ve kültür
Somut Kültürel Miras	Yıldırım Külliyesi, Camii Ve Türbesi, Emir Sultan Camii ve Türbesi, Yeşil Camii Ve Çelebi Mehmet Türbesi, Küreklidere Şelalesi, Balaban Şelalesi, Kadıyayla, Erikliyayla, Tonoz Yaylası, Cumalıkızık, Tofaş Anadolu Arabaları Müzesi, Hünkar Köşkü, Türk İslam Eserleri Müzesi, Yeşil Medresesi, Molla Yegan Medresesi.
Somut Olmayan Kültürel Miras	Erguvan bayramı, kına kültürü, yağmur duası, hıdırellez
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	176
Doğalgaz Altyapısı	Var
Jeotermal Kaynak	-
Maden Rezervleri	-

Not: Raporda kullanılan veriler ve yayınlandığı yıllar baz alınarak hazırlanmıştır.

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

TR41 bölgesi; sanayi alanındaki rekabet gücü ve kapasitesinin yanı sıra, orman ve su varlıkları, bitki örtüsü ve tarımsal çeşitlilik ile birlikte tarihi ve kültürel değerler bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Bursa ilinin merkez ilçesi olan ve Uludağ eteğinde kurulan Yıldırım İlçesi nüfus açısından en büyük ikinci ilçedir. 1960'lı yıllardan itibaren hızlı sanayileşme ve göç, nüfus artışını beraberinde getirmiş Bursa şehri ve Yıldırım ilçesi hızlı büyüme ve gelişme göstermiştir. Eski dokunun kat yüksekliği artışları ile yoğunlaşmasının yanı sıra Bursa ovasında plansız gelişen alanlar hızla artmıştır. Yıldırım ilçesinde yer alan mühendislik hizmeti alınmaksızın plansız ve düzensiz yapılaşmış alanlarda sosyal ve teknik altyapı eksikliği bulunmakla birlikte deprem riski de artmıştır.

Raporda ilçenin nüfus ve demografik verileri, istihdam, işgücü ve üretime ilişkin genel istatistikler özet olarak sunulmuştur. İlçe SEGE çalışmalarında 2. derecede gelişmiş ilçe statüsünde olup bebe ve çocuk giyimi sektörü ile tarımsal üretimin yanı sıra inanç, kültür ve doğa turizminde de çekiciliğini de korumaktadır.

Bölge planı ziyaretleri kapsamında ilçenin müdürlükleri, kaymakamlıkları, üretici birlik/kooperatifleri, meslek odaları gibi birçok kurum/kuruluşla görüşmeler gerçekleştirilmiş olup paydaş görüşleri neticesinde GZFT analizi değerlendirmesi yapılmış ve sonuç bölümüne eklenmiştir.

2. GİRİŞ

Yıldırım ilçesi Uludağ'ın etekleri üzerine kurulmuştur. Doğuda Kestel ve Gürsu ilçeleri yer almaktadır. Batı ve kuzey bölgeleri ise Osmangazi ilçesi ile çevrelenmiştir. Yaklaşık alanı 399 km² olan ilçenin rakımı 155 metreye kadar ulaşmaktadır. İlçe Bursa- Ankara karayolu üzerinde yer almaktadır.

İl Merkezine Uzaklık: 5 km

Yüzölçümü: 399 km²

Şekil 1. Yıldırım İlçesinin İl İçindeki Konumu

3. TARİH

Yıldırım ilçesinin adı, Osmanlı İmparatorluğu dördüncü padişahı Yıldırım Bayezid'den gelmektedir. Bursa'yı kuşatmak isteyen Osmanlılar bugünkü Yıldırım bölgesinde Balaban Bey kalesini yaptırmıştır. Yıldırım Bayezid bu bölgede külliyesini yaptırmaya başladıktan sonra Bursa ilinde yerleşim bu bölgeye kaymıştır.

4. İDARİ YAPI

Bursa'nın merkez ilçelerinden birisi olarak 18 Haziran 1987 tarihinde 3391 sayılı kanunla kurulmuştur. 1989 yerel seçimleri ile birlikte Yıldırım ilçesi fiili olarak hayata geçmiştir.

İlçe 69 mahalleden oluşmaktadır.

Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri

5. DOĞAL YAPI

5.1. İklim

Marmara bölgesinde genel olarak görülen Karadeniz ve Akdeniz iklimleri arasında geçiş olarak nitelendirilen Marmara iklimi görülmektedir. Kış ve ilkbahar aylarında yağışı bol olan ilçenin yüksek kesimleri kışın Uludağ'ın diğer bölgeleri gibi kar yağışı almaktadır. Lodos ve poyraz rüzgarlarının hakim olduğu bir bölgedir.

5.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı

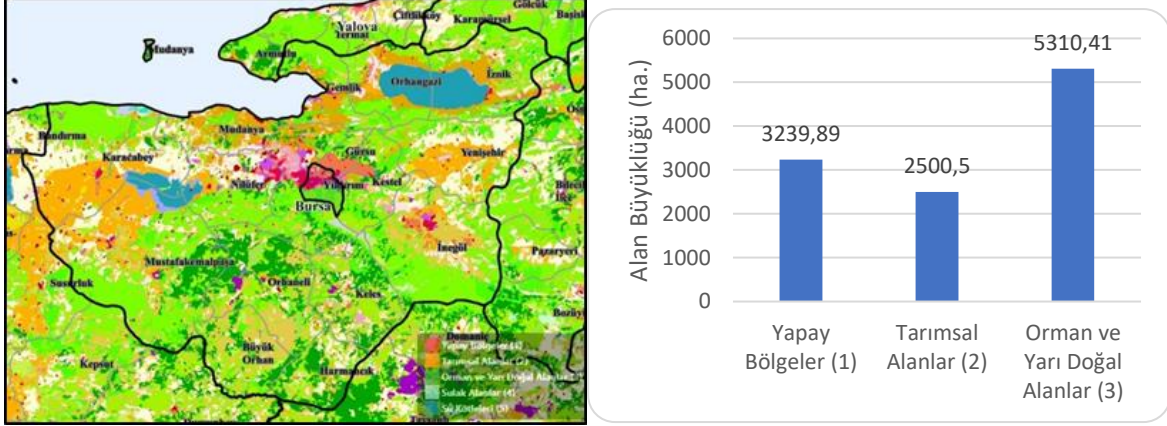
5.2.1. Bitki Örtüsü

Bursa, doğal bitki örtüsü bakımından oldukça zengin bir ildir. İlin toplam alanının yaklaşık %40'ı ormanlarla kaplıdır. Ancak güneydeki platolarda ormanların büyük ölçüde tahrip edilmiş olması nedeniyle, bu bölgelerde bitki örtüsü genellikle step (bozkır) karakterindedir. Düşük rakımlı bölgelerde genellikle gürgen, ıhlamur, kestane ve kızılâğaç gibi ağaçlardan oluşan ormanlar bulunmaktadır. Daha yüksek rakımlarda ise kayın, meşe, göknar ve karaçam gibi ağaç türlerine ev sahipliği yapan ormanlar mevcuttur. İl genelinde ormanlık alanlar, coğrafyanın önemli bir bölümünü oluşturur.

5.2.2. Arazi Kullanımı

İlçenin alan kullanım verileri incelendiğinde %48'i orman ve yarı doğal alanlar, %29'u yapay bölgeler, %23'ü tarım alanlarından oluştuğu görülmektedir.

Şekil 3. Corine 2018 Bursa İli Yıldırım İlçesi Alan Kullanımı Verileri (hektar)

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı (2020)

6. SOSYAL YAPI

6.1. Nüfus ve Demografik Yapı

Yıldırım'da 2021 yılı sonu itibariyle 653.307 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %49,7'sini kadın nüfus, %50,3'ünü erkek nüfus oluşturmaktadır.

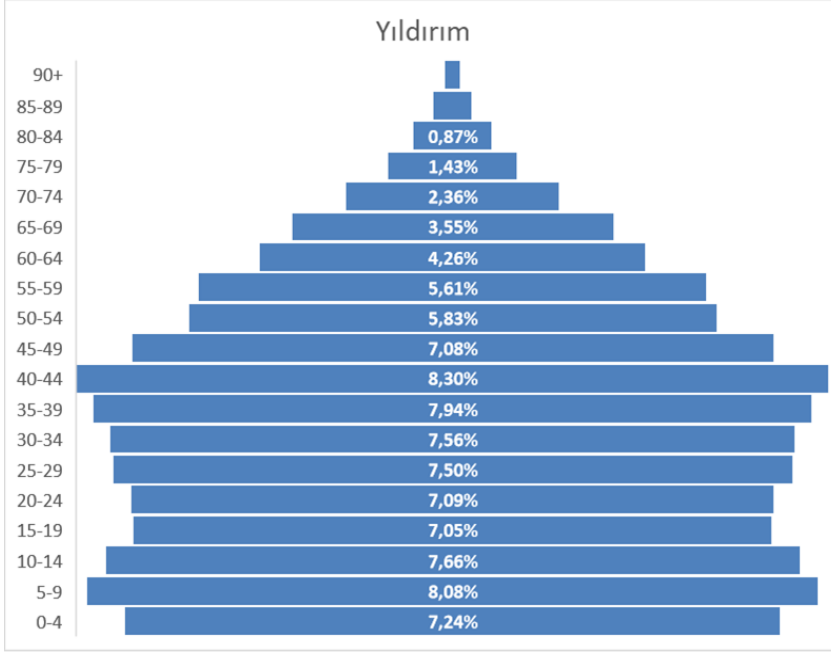
Tablo 1. Yıldırım İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları (2016-2020)

Yıl Cinsiyet	2017	2018	2019	2020	2021
Erkek	325.301	328.585	331.532	330.109	328.609
Kadın	322.219	324.419	326.462	327.067	324.698
Toplam	647.520	653.004	657.994	657.176	653.307

Kaynak: TÜİK

Yıldırım ilçesi nüfus piramidi incelendiğinde, ilçede %8,30 oranı ile 40-44 yaş arası nüfusun ilk sırada, %8,08 oranı ile 05-09 yaş arası nüfusun ikinci sırada ve %7,94 oranı ile 35-39 yaş arası nüfusun üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Buna göre ilçede çalışma çağındaki ve genç bağımlı nüfusun yoğunlaştığını söylemek mümkündür.

Şekil 4. Yıldırım İlçesi Nüfus Piramidi (2021)

Kaynak: TÜİK

6.2. Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)

Yıldırım İlçesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında sosyo-ekonomik gelişmişlik bakımından Türkiye'deki ilçeler içerisinde 116'ncı, Bursa'daki 17 ilçe içinde ise Nilüfer ve Osmangazi'den sonra 3. sıradadır. İlçe 1,085 puan ile sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 2. kademede yer almıştır.

Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SE-GE) Sıralaması

İlçe Adı	Genel Sıralama	İl İçindeki Sıralama	Skor	Kademe
Yıldırım	116	3	1,085	2

Kaynak: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2022)

6.3. Eğitim

Yıldırım ilçesinde 2016-2020 yılları arasında okul öncesi, ilköğretim ve lise seviyelerinde eğitim veren özel okulların sayılarında artış görülmüştür. Özel okullarda öğrenim gören öğrenci sayıları, öğretmen sayıları ve derslik sayıları da okul sayılarına paralel olarak artmıştır.

Tablo 3. Yıldırım İlçesi Eğitim İstatistikleri

Okul Türü		KREŞ & G. Bakım Evi		OKUL ÖNCESİ		İLKOKUL		ORTAOKUL		LİSE GENEL		LİSE MESLEK	
Veri Türü	Yıl	Özel	Resmî	Özel	Resmî	Özel	Resmî	Özel	Resmî	Özel	Resmî	Özel	Resmî
Okul Sayısı	2016	6	7	9	18	2	50	2	61	3	11	1	24
	2020	3	18	23	18	3	49	5	54	6	14	2	24
Öğrenci Sayısı	2016	184	640	493	8962	194	42512	251	30825	371	7477	486	12978
	2020	37	0	589	10517	263	45620	504	40856	440	13600	464	13734
Öğretmen Sayısı	2016	0	4	25	177	27	1922	35	1782	48	336	27	990
	2020	24	39	72	179	16	1908	76	1868	33	646	43	1149
Derslik Sayısı	2016	21	46	37	104	30	1104	28	805	22	277	22	489
	2020	11	25	127	116	25	1149	36	912	45	283	36	616

Kaynak: Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü (2020)

- İlköğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2020)¹ : 39,08
- Ortaöğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2020)² : 36,1
- İlköğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2020) : 23,8
- Ortaöğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2020) : 18,2
- Okuryazarlık Oranı (2021) : %97,85

İlköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 39,08 ile il ortalamasının üstünde olup, orta öğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 36,1 ile yine il ortalamasının üstündedir. Okur yazarlık oranı %97,8 ile il ortalamasının üstündedir.

Tablo 4. Yükseköğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2020-2021)

Üniversite Adı	Bölüm Adı	Öğrenci Sayısı
B. Teknik Üniversitesi	Fen Bilimleri Enstitüsü	1.198
B. Teknik Üniversitesi	İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	1.177
B. Teknik Üniversitesi	Mimarlık ve Tasarım Fakültesi	549
B. Teknik Üniversitesi	Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi	3.610
B. Teknik Üniversitesi	Orman Fakültesi	485
B. Teknik Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	575
TOPLAM		7.594

Kaynak: YÖK (2020-2021)

Yıldırım ilçesinde Bursa Teknik Üniversitesi'nin kampüsü bulunmaktadır. 4 fakülte ve 2 Enstitünün yer aldığı kampüste 56 farklı bölümde toplam 7.594 öğrenci eğitim görmektedir.

¹ İlköğretim için ilkokul ve ortaokul değerleri toplanarak hesaplanmıştır

² Ortaöğretim için lise ve meslek lisesi değerleri toplanarak hesaplanmıştır.

6.4. Sağlık

İlçede 2 devlet hastanesi 2 de özel hastane hizmet vermektedir. Bunun yanı sıra Yıldırım'da 4 adet özel tıp merkezi, 22 adet de ağız ve diş sağlığı merkezi ile 2 huzur evi yer almaktadır.

- Toplam Hastane Sayısı (2020) : 4
- Hastane yatak sayısı (yoğun bakım dahil) (2020) : 1.747
- Bin kişiye düşen yatak sayısı (2020) : 2,66
- Yoğun bakım yatak sayısı (2020) : 284
- Bin kişiye düşen yoğun bakım yatak sayısı (2020) : 0,43
- Toplam hekim sayısı (2020) : 931

7. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI

İlçede Öne Çıkan Turizm Türü: Tarih, inanç, doğa ve kültür turizmi.

Destinasyonlar/Kültür ve Turizm Varlıkları: Yıldırım Külliyesi, Camii ve Türbesi, Emir Sultan Camii ve Türbesi, Yeşil Camii ve Çelebi Mehmet Türbesi (Yeşil'de), Küreklidere Şelalesi, Balaban Şelalesi, Kadıyayla, Erikliyayla, Tonoz Yaylası, Cumalıkızık, TOFAŞ Anadolu Arabaları Müzesi, Hünkâr Köşkü, Türk İslam Eserleri Müzesi, (Yeşil Medresesi), Molla Yegan Medresesi

Somut Olmayan Kültürel Miras: Erguvan Bayramı, Kına Kültürü, Yağmur Duası, Hıdırellez.

- İlçe Bazında Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2021) : 1
- İlçe Bazında Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2021) : 9
- İlçe Bazında Konaklama Verileri (Doluluk Oranı, 2021) : %21,94
- İlçe Bazında Konaklama Verileri (Ortalama Kalış Süresi, 2021) : 1,73

İlçenin en önemli turistik yerlerinden birisi olan Cumalıkızık köyü 2014 senesinde UNESCO tarafından Dünya Mirası listesine dahil edilmiştir. Bir Osmanlı köyü olan Cumalıkızık dönemin mimari ve kültürünü yansıtmaktadır. Buna ek olarak ilçe de Orhangazi Külliyesi, Yıldırım Külliyesi, Yeşil camii ve Külliyesi ve Hüdavendigâr Külliyesi olmak üzere birçok dünya mirası listesinde yapı bulunmaktadır.³

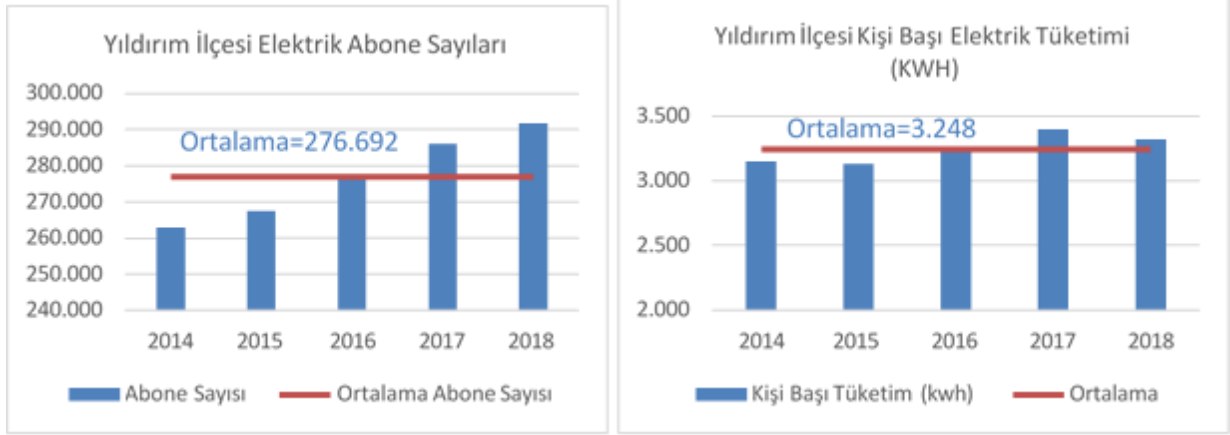
³Bursa İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, <https://bursa.ktb.gov.tr/> , Erişim Tarihi: 05.04.2021

8. ALTYAPI

8.1. Elektrik

Yıldırım ilçesine ait 2014-2018 yılları arası elektrik kullanımları aşağıda yer almaktadır.

Şekil 5. Yıldırım İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018)

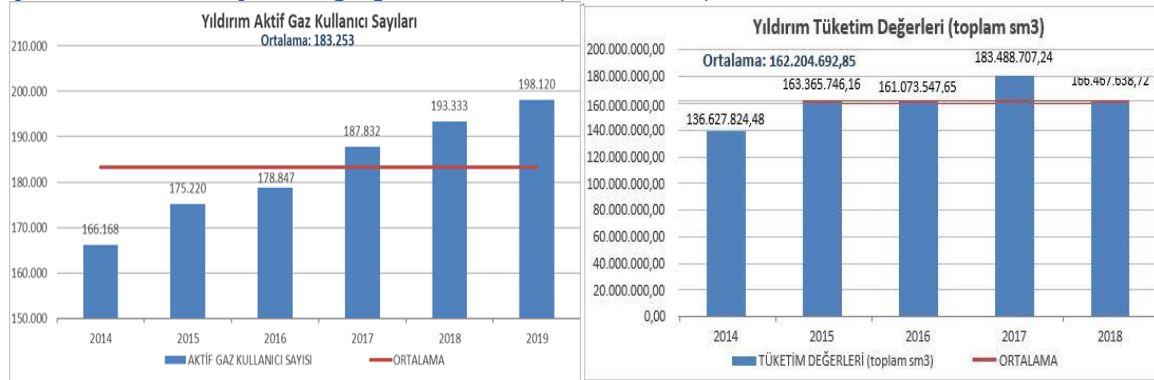

Kaynak: Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.

8.2. Doğalgaz

Yıldırım ilçesine ait 2014-2018 yılları arası doğalgaz kullanımları aşağıda yer almaktadır. Son yıllarda abone sayısının artmasına rağmen yıllık tüketim miktarındaki düşüş, doğalgaz tüketim maliyetlerindeki artışlar ile açıklanabilir.

Şekil 6. Yıldırım İlçesi Doğalgaz Kullanımı (2014-2018)

Kaynak: Bursagaz A.Ş.

9. EKONOMİK YAPI

Yıldırım ilçesi, canlı bir ekonomik yaşama sahiptir. Özellikle Otosansit adını taşıyan Oto Sanatkarları Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi ile otomobil parçaları, makine parçaları ve karoser üretimi yapılırken, aynı zamanda mobilya sanayisi de ilerlemiştir. Hacivat Mahallesi'nde bulunan sandıkçılar sitesi, çelik, tekstil ve makine sanayi fabrikalarını barındırmaktadır.

Yıldırım ilçesi, dokuma, havlu, kumaş, astar ve perde üretimi gibi faaliyetlerin yaygın olduğu bir bölge olup, aynı zamanda Türkiye'nin en büyük hazır giyim ihracatçılarından biri olarak

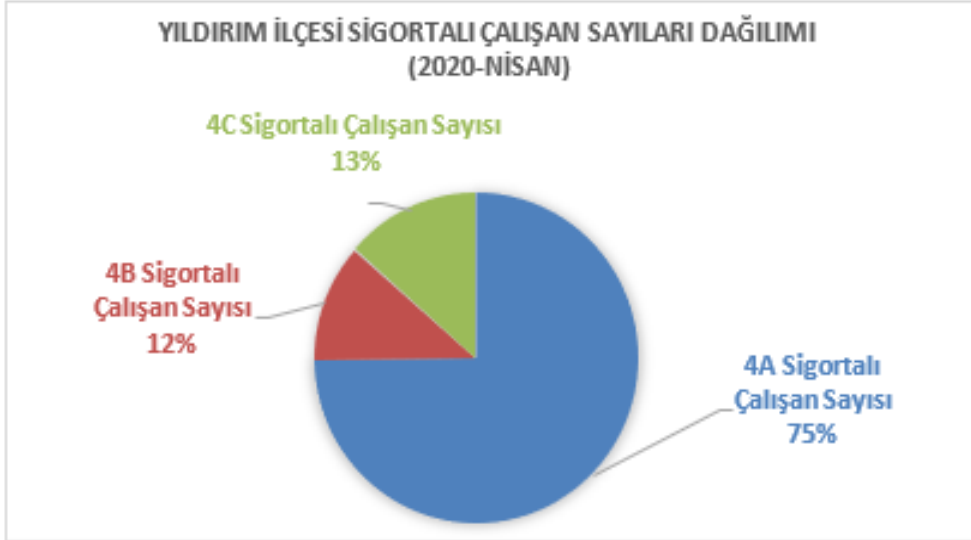
kabul edilen bebek ve çocuk giyim sektöründe de büyük bir rol oynamaktadır. Bu ilçe, Vişne Caddesi çevresindeki işletmeler aracılığıyla dünya genelinde 195 ülkeye hazır giyim ürünleri ihraç etmektedir.

Ekonomik durgunluk dönemlerinde bile büyüme eğilimi gösteren bebek ve çocuk giyim sektörü, Bursalı üreticiler tarafından Vişne Caddesi ve çevresinde büyük bir başarıyla sürdürülmektedir. Bu sektör, Türkiye üretiminin yüzde 80'inin üzerini sağlayarak 1500'den fazla üretici ve 60 binden fazla istihdam yaratmıştır.

9.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı

Yıldırım ilçesine ait işgücü verileri incelendiğinde %75 oranında 4A (SGK) sigortalı çalışan sayısının ilçede yoğun olduğu görülmektedir. %13 oranı ile 4C (Kamu) sigortalı çalışanlar ikinci sırada yer alırken, ilçede 4B (BAĞ-KUR) sigortalı çalışan sayısı oranı ise %12'dir.

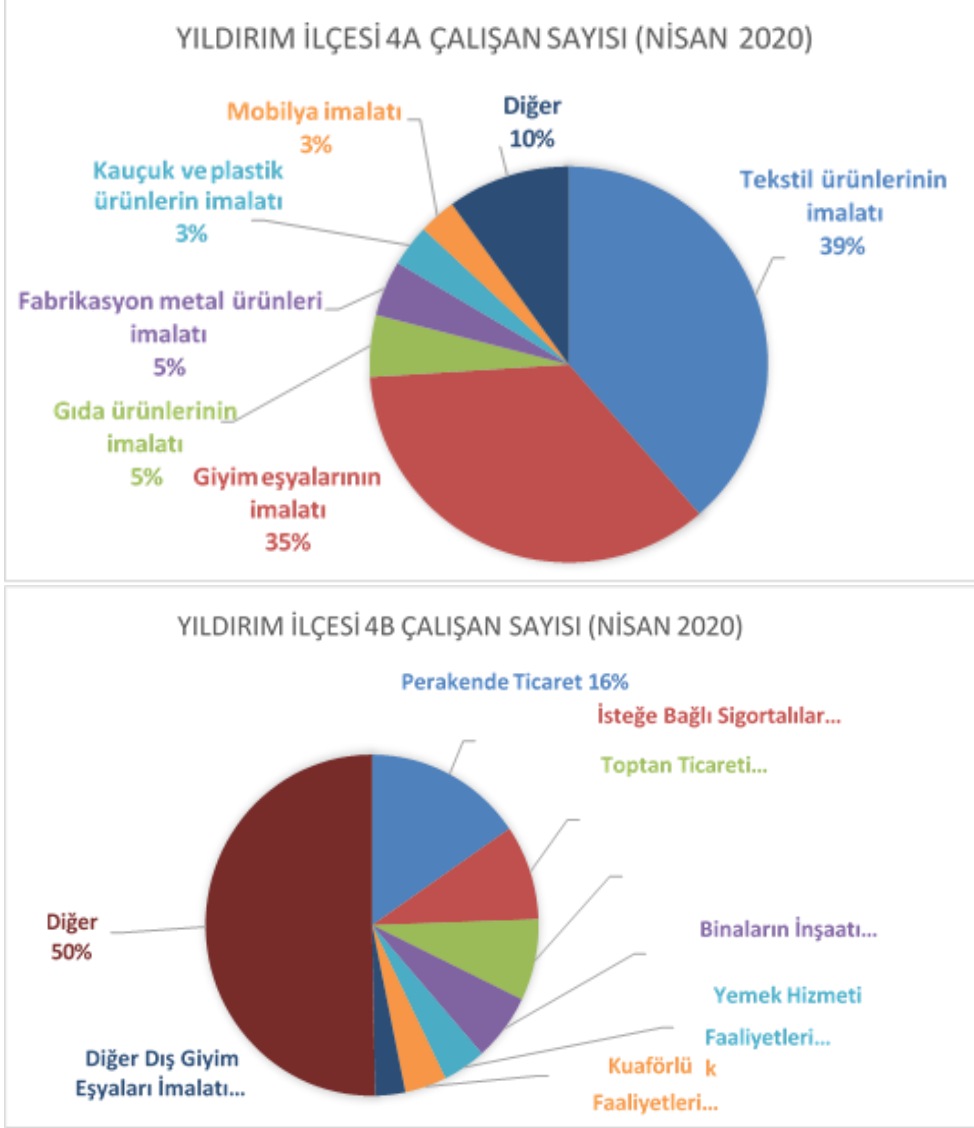
Şekil 7. Yıldırım İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

4A sigortalı çalışanlar arasında %39 oranı ile tekstil ürünlerinin imalatı ve %35 oranı ile giyim eşyalarının imalatı, 4B sigortalı çalışanlar arasında %16 perakende ticaretle uğraşanlar ile %9 oranında isteğe bağlı sigortalılar öne çıkmaktadır. Bursa il genelinde 4C sigortalı çalışanlar sayısı incelendiğinde ise Osmangazi ve Nilüfer ilçelerinden sonra %15 oranı ile Yıldırım ilçesi üçüncü sırada yer almaktadır.

Şekil 8. Yıldırım İlçesi Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

9.2. Tarım ve Hayvancılık

Tarım alanlarının yıllar içerisindeki değişimi incelendiğinde “Nadas” a ayrılan alanların yıllar itibarıyla genişlediği gözlemlenmiştir. “Meyve, İçecek ve Baharat Bitkileri”, “Sebze” ve “Tahıl ve Diğer Bitkisel Ürünler” için kullanılan alanların ise yıllar itibarıyla değişkenlik gösterdiği görülürken, 141 dönümlük bir alanın “Süs Bitkileri” üretimi için kullanıldığı görülmüştür. İlçede örtü altı üretim yapılmamaktadır.

Tablo 5. Yıldırım İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında Tarım Alanları Dağılımı (Dekar)

Ürün Grubu	2017	2018	2019	2020	2021
Meyveler, İçecek Ve Baharat Bitkileri	10.938	11.008	11.054	10.843	10.856
Nadas	30	60	387	260	96
Örtüaltı Tarım	-	-	-	-	-
Sebze	1.856	1.032	1.039	1.095	1.095
Süs Bitkileri	141	141	141	141	150
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	488	458	294	331	469

Kaynak: TÜİK

İlçede en çok üretilen meyveler armut, şeftali, nektarin ve ayva iken böğürtlen (%9,7), armut (%4) ve nektarin (%1) üretiminde ülke üretiminin önemli bir payına sahiptir. İlçede en çok üretilen sebzeler lahana, maydanoz ve semizotu iken Türkiye’de yetiştirilen semizotunun %2’si ilçede üretilmektedir. İlçede üretilen tarla bitkilerinde silajlık mısır, hasıl mısır, yonca ve buğday öne çıkarken, ülkemizdeki mısır üretiminin %0,12’si Yıldırım ilçesinde yetiştirilmektedir.

Tablo 6. Yıldırım İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri(Ton)

Ürün	2017	2018	2019	2020	2021
MEYVELER					
Armut	13.742	19.220	19.218	19.223	21.359
Şeftali	4.364	6.016	6.017	6.017	5.515
Nektarin	1.547	1.848	1.848	1.848	1.694
Ayva	430	1.226	1.226	1.226	1.226
SEBZELER					
Lahana Beyaz	250	128	128	220	260
Maydanoz	100	210	210	210	256
Semizotu	750	258	258	247	249
Domates Sofralık	366	127	127	178	245
TAHILLAR VE DİĞER BİTKİSEL ÜRÜNLER					
Mısır Slaj	1.200	1.035	1.035	1.075	920
Yonca Yeşilot	480	466	105	182	525
Mısır Hasıl	75	173	231	200	150
Buğday Hasıl/Yeşilot				81	54
SÜS BİTKİLERİ					
Süs Bitkileri (adet)	564.400	564.400	564.400	564.400	600.000

Kaynak: TÜİK

Tablo 7. Yıldırım İlçesinde Öne Çıkan Ürünlerin Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2021)

Meyve Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Böğürtlen	264	%9,73
Armut	21.359	%4,03
Semizotu	249	%2,04
Nektarin	1.694	%0,95
Şeftali	5.515	%0,77
Ayva	1226	%0,64
Roka	80	%0,29
Maydanoz	256	%0,24
Mısır Hasıl	150	%0,12
Buğday Hasıl/Yeşilot	54	%0,02

Kaynak: TÜİK

Sanayinin ön plana çıktığı ilçede hayvansal üretim anlamında kısıtlı üretim yapılırsa da yumurta tavuğu ile büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği öne çıkmaktadır

Tablo 8. Yıldırım İlçesi Hayvancılık Veriler (2021)

Hayvan Sayıları	Baş (Adet)	Türkiye'deki Payı
Büyükbaş	2.925	0,02%
Küçükbaş	3.279	0,01%
At	8	0,01%
Katır- Eşek	1	0,00%
Yumurta Tavuğu	78	0,00%
Hindi	210	0,01%
Kaz	49	0,01%
Ördek	2.925	0,02%

Kaynak: TÜİK

Toplam 720 çiftçinin faaliyet gösterdiği ilçede 9 tarımsal kalkınma kooperatifi faaliyet göstermektedir.

Tablo 9. Yıldırım İlçesi Tarımsal Veriler (2019)

Tarımsal Veriler	Sayı
Toplam Çiftçi Sayısı	720
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	176
ÇKS'ye Kayıtlı Olmayan Çiftçi Sayısı	544
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Sayısı	9
Üretici Birlikleri Sayısı	1
Ticaret İl Müd. Üretim ve İşletme Koop.	1

Kaynak: Bursa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

İlçede yer alan tek üretici birliği "Kırmızı Et Üreticileri Birliği"dir. İlçede ayrıca İl Ticaret Müdürlüğü kapsamında "S.S. Yıldırım Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi" faaliyet göstermektedir.

Tablo 10. Yıldırım İlçesi Arıcılık Verileri (2021)

İşletme Sayısı	Eski Tip Kovan Sayısı	Yeni Tip Kovan Sayısı	Toplam Kovan Sayısı	Bal Üretimi (ton)	Türkiye'deki Payı
103	-	8.223	8.223	146	0,15%

Kaynak: TÜİK

İlçede 103 hanede bal üretimi yapılırken toplam 146 ton ile ülke üretiminin %0,15'i gerçekleştirilmektedir. Ayrıca 3 hanede ipek böcekçiliği yapılmaktadır.

Tablo 11. Yıldırım İlçesi İpekböcekçiliği Verileri (2021)

Köy Sayısı	İşletme Sayısı	İpek Böceği (Kutu)
3	3	5

Kaynak: TÜİK

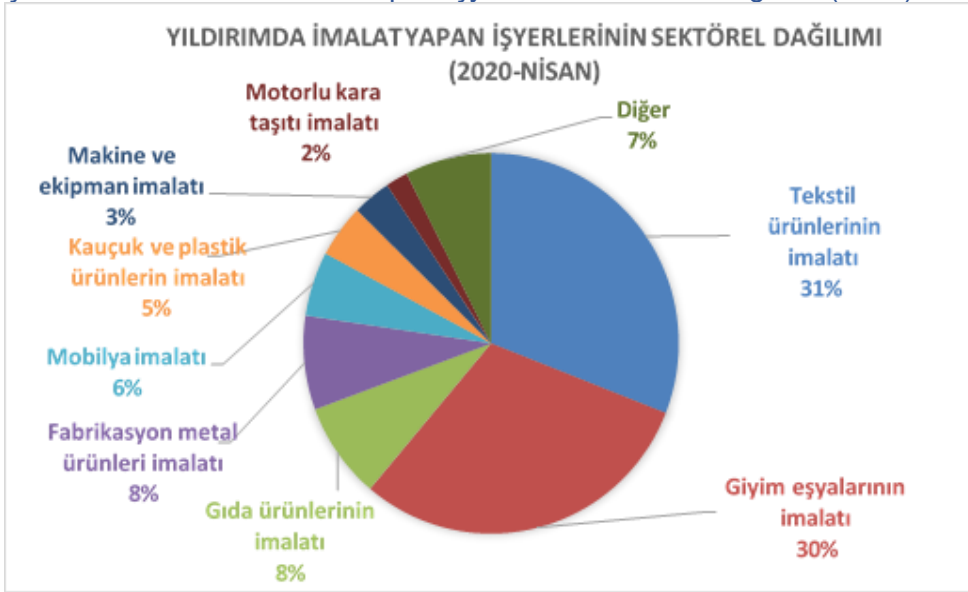
9.3. Sanayi

İlçe, sanayi alanında önemli bir gelişme göstermiştir. Otosansit Sanayi Sitesi bünyesinde, farklı sektörlerde faaliyet gösteren birçok işletme bulunmaktadır. Ayrıca, Vişne Caddesi üzerinde konumlanmış olan Vişne ticaret merkezi de faaliyet göstermektedir. Dokuma sanayisi, Duaçınarı Mahallesi'nde özellikle havlu, kumaş, astar ve perde üretimi ile önemli

bir yer edinmiştir. İlçede karoser yapımı, otomobil parçaları ve makine parçaları üretimi de yaygın bir şekilde yapılmaktadır. Mobilya sektörü de ilerlemiş durumdadır. Hacivat Mahallesi'nde yer alan sandıkçılar sitesi içinde ise çelik, tekstil ve makine sanayi fabrikaları gibi birçok önemli işletme bulunmaktadır.

Yıldırım'da imalat sanayi incelendiğinde tekstil ve giyim eşyalarının imalatı ön plana çıkmaktadır. İmalat yapan işyeri sayıları incelendiğinde %31 ile tekstil ürünlerinin ve %30 ile giyim eşyalarının imalatı net bir şekilde öne çıkarken, bu sektörü %8 ile fabrikasyon metal ürünleri imalat ve yine %8 ile gıda ürünleri imalatı takip etmektedir.

Şekil 9. Yıldırım' da İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

9.3.1. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

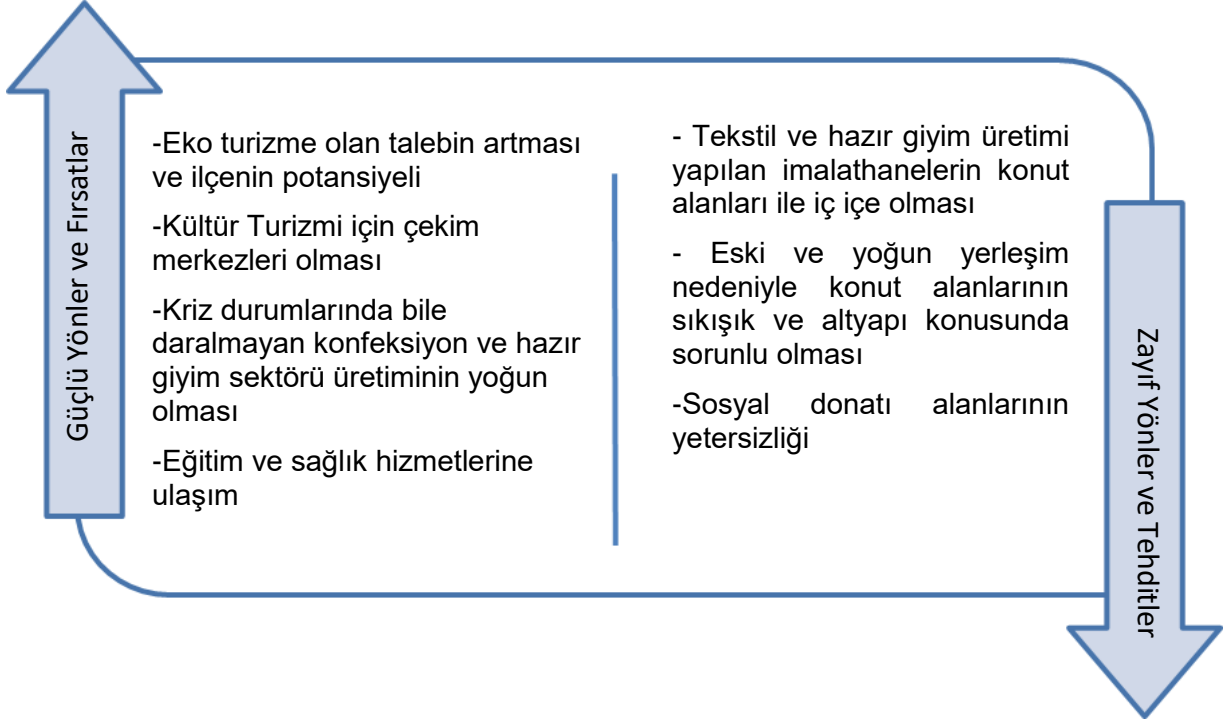
İlçede 2 adet küçük sanayi sitesi bulunmaktadır. Otosansit sanayi sitesinde %1'lik bir boşluk olup Bıçakçı Çakıcı Testereci KSS tamamen doludur. Toplamda 2.081 işyerinin bulunduğu KSS'lerde 4.620 kişi istihdam edilmektedir.

Tablo 12. Yıldırım İlçesi KSS Verileri (2021)

Adı	Toplam alanı (Dönüm)	Toplam işyeri	Dolu işyeri sayısı	Boş işyeri sayısı	Doluluk oranı %	Yaklaşık istihdam
Bursa OTOSANSİT KSS	850	2024	2000	24	99	4500
Bıçakçı Çakıcı Testereci KSS	34	57	57	0	100	120

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü,(2020)

10. GZFT ANALİZİ

11. SONUÇ

Nüfus açısından Bursa'nın ikinci büyük ilçesidir. Kentsel dönüşüm, sosyal yaşam alanlarının geliştirilmesi, daha fazla yeşil alan, okul ve sağlık alanlarının sağlanması ilçenin en önemli konularıdır. İlçede kaçak yapılaşmanın ve plansız gelişmenin önlenmesi, yaşam alanlarının kentsel dönüşümü, sağlıklılaştırma ve iyileştirme ile deprem açısından güvenli yaşam alanları haline getirilmesi elzemdir. İmalathanelerin yoğun olduğu yerlerde konut alanlarının sanayi alanları dışına taşınması ve sanayi alanlarının altyapı, ulaşım, otopark, depolama, lojistik vb. imkanlarının iyileştirilerek düzenli sanayi alanlarına dönüşümü sağlanmalıdır. Bursa ovasındaki boyahanelerin planlı gelişmiş OSB alanlarına taşınması için gerekli önlemler alınmalıdır.

Bebe ve çocuk giyiminde rekabetçi olan bölgede markalaşma, kurumsallaşma, e-ticaret ve e- ihracat becerilerinin geliştirilmesi önemlidir. Hazır giyim sektöründe markalaşma ve e-ticaret yapabilme potansiyeli geliştirilmeli ve KOBİ'ler bu yönde desteklenmelidir.

UNESCO kültürel miras listesinde de yer alan Cumalıkızık, Yıldırım ve Yeşil külliyesi gibi tarihi ve kültürel çekim noktaları ile doğa turizmi çekim alanları ilçedeki önemli bir turizm potansiyelini ortaya koymaktadır. Konaklamada kırsalda doğa dostu çözümlerin geliştirilmesi, kırsal yerleşimlerde yerel üreticilerin ve üretici kooperatiflerin desteklenmesi, altyapı ve ulaşım problemlerinin çözümlenmesi, otopark alanlarının yapılması bölgeye gelen turist sayısını ve geliri artıracaktır.

BEBKA

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Bursa Merkez Ofis

İşiktepe OSB Mahallesi Arıtma Caddesi No:22
16215 Nilüfer/Bursa TÜRKİYE

Tel : 0 224 211 13 27
Faks : 0 224 211 13 29
E-Posta : bebka@bebka.org.tr
KEP Adresi: bebka@hs01.kep.tr

 @tcbebka

 /bebka

 /bebka

 /tcbebka

 /tcbebka

bebka.org.tr